

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15133691>

СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНИХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

*А. Є. Прилуцька, проф. ХАІ, канд. філос. наук, доцент,
завідувачка кафедри документознавства та української мови
Власенко Д., студент*

*Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»*

Сучасні заклади вищої освіти використовують у своїй діяльності велику кількість документів, які направлені на забезпечення управлінської діяльності, організацію навчально-освітнього процесу, взаємодію між структурними підрозділами та здійснення зовнішніх зв'язків. Водночас у закладах вищої освіти відбувається постійне зростання обсягів внутрішніх і зовнішніх документів та накопичення їх у великій кількості, що ускладнює процес роботи з документами та збільшує час на їх виконання. Тому, на думку сучасних науковців, виникає потреба в автоматизації документообігу. Вирішення цього завдання забезпечується за допомогою новітніх інформаційних технологій, які необхідні для створення систем електронного документообігу [1, с.3–6].

Багато вчених займаються дослідженням електронного документообігу та питаннями його впровадження. Науковці В. Л. Плєскач, О. О. Броварець, І. І. Гарко у своїй роботі розглянули принципи побудови, організацію, підходи до впровадження та функціональні можливості систем електронного документообігу. І. О. Золотарьова та Р. К. Бутова розглянули питання організації електронного офісу, електронного архіву, системи електронного документообігу та їх застосування. Нормативно-правове регулювання інформаційних технологій висвітлені в праці О. С. Яворської разом з авторським колективом. Питання впровадження систем електронного

документообігу в закладах вищої освіти вивчали І. В. Застрожнікова, О. Р. Гарбич-Мошора та інші науковці.

Система електронного документообігу сучасних закладів вищої освіти – це сукупність технічних, програмних та інформаційних засобів, які забезпечують автоматизацію процесів роботи з електронними документами. Система електронного документообігу надає можливість розсилати, створювати, зберігати, обробляти електронні документи тощо. Створюється єдиний інформаційний простір, який об'єднує всі системи документації та документування [2, с. 50]. Крім того, в умовах воєнного стану використання систем електронного документообігу забезпечує можливість закладам вищої освіти працювати дистанційно, що створює безпечні умови для працівників та учасників освітнього процесу.

Існує велика кількість програмних продуктів для ведення електронного документообігу. Заклади вищої освіти обирають систему електронного документообігу в залежності від власних потреб і вимог, яким вона повинна відповідати. Серед основних вимог до системи електронного документообігу виділяють такі, як:

- підтримка необмеженої кількості користувачів;
 - можливість одночасної підтримки роботи з документами в різних структурних підрозділах закладу вищої освіти;
 - можливість взаємодії з іншими системами;
 - забезпечення роботи з окремими модулями системи
- [2, с. 56].

Також система електронного документообігу повинна відповідати законодавству України. Застосування електронного документообігу регламентується Законами України «Про електронні документи та електронний документообіг» [3], «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» [4] та іншими нормативно-правовими актами.

Основними перевагами впровадження систем електронного документообігу в закладах вищої освіти є:

- зменшення витрат у порівнянні з паперовим документообігом;
- надійний механізм зберігання і захисту інформації;
- контроль на всіх етапах обробки документів;
- швидкий і безпечний обмін електронними документами;
- автоматизація процесів обробки електронних документів [1, с. 158–160].

З кожним роком все більше закладів вищої освіти використовують системи електронного документообігу для автоматизації роботи з електронними документами. Останнім часом перевагами систем електронного документообігу скористалися Київський національний університет імені Тараса Шевченка та Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, які використовують програмне забезпечення «Система електронного документообігу АСКОД». Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля, Львівський національний університет імені Івана Франка та Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» впровадили комп'ютерну програму «Система електронного документообігу та автоматизації бізнес-процесів «Megapolis.DocNet»». Національний аерокосмічний університет імені М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» та Київський національний університет технологій та дизайну використовують систему управління документацією «Deka Office».

Таким чином, на сьогодні питання диджиталізації документообігу в закладах вищої освіти набуває особливої актуальності. Використання системи електронного документообігу забезпечує електронну взаємодію між

структурними підрозділами закладу вищої освіти та зовнішні комунікації; автоматизацію процесів роботи з електронними документами; швидке проходження електронних документів та скорочення часу на їх виконання; здійснення контролю за рухом документів та керування електронним документообігом; зменшення витрат, які пов'язані з розсиланням і копіюванням документів.

Використані джерела

1. Золотарьова І. О. Автоматизація документообігу: навч. посіб. / І. О. Золотарьова, Р. К. Бутова. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. – 156 с.
2. Плєскач В. Л. Інформаційні системи електронного документообігу [Текст] : навч. посіб. / В. Л. Плєскач, О. О. Броварець, І. І. Гарко; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ: Київський університет, 2020. – 301 с.
3. Про електронні документи та електронний документообіг [Електронний ресурс]: Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV: за станом на 31 грудня 2023 р. / Верх. Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> (дата звернення: 03.02.2025). – Назва з екрана.
4. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги [Електронний ресурс]: Закон України від 05.10.2017 р. № 2155-VIII: за станом на 18 грудня 2024 р. / Верх. Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text> (дата звернення: 03.02.2025). – Назва з екрана.